

MEÄN VÄYLITTEN JA IHMISTEN PUOLESTA

Lapin ELY-keskus

Pello 02. joulukuuta 2013

kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

sakari.murtoniemi@ely-keskus.fi

Hannukaisen kaivoksen ympäristövaikutusten arvioinnista

Luontoarvot ovat itseisarvoisia. Pyöreäpiirteisiksi rapautuneet tunturit alavien maiden karuine metsineen antavat leiman Tunturilapin luonnolle. Matkailija saapuu alueelle aistimaan kaunista maisemaa ja koskematonta luontoa.

Luontoarvoihin pohjautuvat elinkeinot ovat joka päivä haavoittumattoman luonnon varassa. Maisemaan ei kestä tehdä arpia. Kaivostoiminnan riskejä ja taloudellisia vaikutuksia on arvioitava vähintään tuhannen vuoden perspektiivillä.

Hannukaisen alueella on tärkeitä äärimmäisen uhanalaiseksi luokitellun meritaimeen kutualueita. Meritaimen on häviämässä luonnosta ilman tukitoimia. Sanomattakin on selvää, että mitään uusia riskejä ei tule ottaa. Prosessivedet tulee neutraloida. Neutraloitujakaan prosessivesiä ei tule johtaa taimenille tärkeiden sivujokien kautta Muonionjokeen. Mahdollisen häiriötilanteen sattuessa on turvallisempaa, jos vedet johdetaan putkistolla Muonionjokeen. Mädille ja pienpoikasille on ratkaisevaa tasainen ja hyvä veden laatu. Kaivostoiminta ei saa muuttaa sivujokien virtaamien määriä, koska mäti tarvitsee tasaisen virtaavan veden antaman happikylvyn.

Northland Mines Oy:n Hannukaisen kaivoshanke liittyy kokonaisuuteen missä ovat mukana Ruotsin puolella sijaitsevat Tapulin ja Sahavaaran malmiot. Ruotsin puolella on kaivostoiminta jo käynnistynyt. Riskejä Muonionjoen suhteen on ajateltava yhtenä kokonaisuutena. Julkisuudessa esiintyneet tiedot Ruotsin puolen vesien käsittelyn ongelmista eivät ole rohkaisevia. Tornionjoki sivuvesistöineen on Itämeren piirin merkittävin lohijoki. Vain kolme – neljä lohisukupolvea sitten Tornionjoenkin lohi oli kuolemassa sukupuuttoon, ja joutui pitkälle viljelyn varaan, menettäen elinvoimaisuudelle tärkeää monimuotoisuuttaan. Kaivostoiminnan kokonaisvaikutukset eivät saa asettaa pienintäkään riskiä sille, että kannan monimuotoisuus tulisi millään tavoin uhatuksi.

Myös ympäristön eri käyttöjen taloudelliset vaikutukset pitää avoimesti arvioida, koska ne kytkeytyvät kiinteästi luontoon. Tornionjokilaakson lohenkalastuksen taloudellinen merkitys oli viime vuonna RKTL:n arvion mukaan n. 4,5 miljoonaa euroa. Vain sadan vuoden aikaperspektiivillä arvo on puoli miljardia euroa. Ylläksen alueen matkailun arvo on vastaavalla aikajaksolla useita miljardeja.

Malmin louhinta on kerrallista. On kestämatöntä, jos kaivoshankkeissa luonto ja ympäristö nähdään vain kerrallisina euroina. Louhinnan jäljet ja vaikutukset näkyvät satoja ja tuhansia vuosia. Tornio-Muoniojokiseura ei vastusta rautakaivosta sinänsä, mutta se katsoo, että kaikki kaivostoiminnan ympäristövaikutukset on arvioitava suurta varovaisuutta noudattaen.

Asutus on noussut jokivarsiin kalan perässä. Lohi-, taimen ja siika ovat keskeinen osa jokilaakson identiteettiä ja kulttuuria. Sen itseisarvo on oltava loukkaamaton.

Kunnioittavasti

Kalervo Aska, pj
Tornio-Muoniojokiseura ry
jokiseura@tornionjoki.fi www.jokiseura.fi